ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 30.5.2011
COM(2011) 284 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

Седми доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета от 29 април 2004 г. и положението, произтичащо от прилагането му, обхващащ периода от 1 май до декември 2010 г.

{SEC(2011) 596 окончателен}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

Седми доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета от 29 април 2004 г. и положението, произтичащо от прилагането му, обхващащ периода от 1 май до декември 2010 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета относно режим съгласно член 2 от Протокол № 10 от Акта за присъединяване[1] (наричан по-нататък „Регламент за демаркационната линия“, РДЛ) влезе в сила на 1 май 2004 година. Той определя реда, по който разпоредбите на законодателството на ЕС се прилагат по отношение на движението на лица, стоки и услуги през демаркационната линия между зоните на Република Кипър, в които правителството не упражнява ефективен контрол, и зоните, в които то упражнява такъв. С цел да се осигури ефективността на тези правила, тяхното прилагане беше разширено да включи границата между тези зони и източната суверенна зона на Обединеното кралство (ИСЗ)[2]

Обичайният период на докладване през предходните години обхваща периода от 1 май на определена година до 30 април на следващата година. Поради практически причини беше решено да се приравни периодът на докладване с календарната година (т.е. да се използват годишните статистически данни). Настоящият доклад обхваща периода от 1 май 2010 г. до 31 декември 2010 г. вместо от 1 май 2010 г. до 30 април 2011 г. За целите на сравнението бяха използвани предишните данни от 1 май 2009 г. до 31 декември 2009 г.

През периода на докладване Комисията не е предложила изменения на регламента и не е приела нови решения относно мерки за прилагане.

На 14 октомври 2010 г. беше открит нов пропускателен пункт между Kato Pyrgos и Karavostasi[3] (известен също като „пропускателен пункт Limnitis/Yesilirmak“) от лидерите на двете общности с участието на члена на Комисията Фюле и представители на ООН. Приносът на ЕС за ремонта на пътя между тези две села възлиза на 2,5 млн. EUR.

Комисията поддържа конструктивен диалог на работно равнище с компетентните органи на Република Кипър и с администрацията на суверенната зона (ИСЗ) с оглед прилагането на регламента.

---

1 ОВ L 161, 30.4.2004 г., стр. 128. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 587/2008 на Съвета (ОВ L 163, 24.6.2008 г., стр. 1) – известен като „Регламент за демаркационната линия“.

2 Вж. трето съображение от Регламента за демаркационната линия

3 Пропускателните пунктове са обозначени като в приложение 1 към Регламента за демаркационната линия (РДЛ)

1. ПРЕМИНАВАНЕ НА ЛИЦА

1.1. Преминаване през разрешени пропускателни пунктове

Регламентът осигурява стабилна законова рамка за свободното движение на кипърски граждани, други граждани на ЕС и граждани на трети държави, които преминават демаркационната линия (наричана по-нататък „линията“) през разрешени пропускателни пунктове. Имаше лек спад в броя на кипърските гърци и кипърските турци, които пресичат линията, като беше продължена тенденцията, наблюдавана през предишния период на докладване. През периода, обхванат от доклада, според наличните данни от Република Кипър са регистрирани 415 155 (предишна година: 489 487) пресичания от кипърски гърци, които са използвали 120 673 превозни средства (предишна година: 126 029), от контролираните от правителството зони към северната част на Кипър, и 738 337 (предишна година: 825 824) пресичания от кипърски турци, които са използвали 254 070 превозни средства (предишна година: 300 132), от северната част на Кипър към контролираните от правителството зони.[4]

При все това броят на гражданите на ЕС, които не са граждани на Кипър, и гражданите на трети държави, които пресичат линията, е намалял с 56 %, което е рязко обръщане на тенденцията, наблюдавана в предишния период на докладване. Според наличните данни от полицията на Република Кипър (наричана по-нататък „CYPOL“) през периода на докладване още 449 861 пресичания са извършени от граждани на ЕС освен от граждани на Кипър и на трети страни (предишна цифра: 1 014 275). 68 % от тези пресичания (303 820) са осъществени в пешеходния пропускателен пункт на улица Ledra, който беше открит през април 2008 г. По-голямата част от пресичанията през този период, извършени от лица, които не са граждани на Кипър (предимно туристи), продължават да се осъществяват на пешеходния пропускателен пункт на улица Ledra.

Горепосочените данни на CYPOL обаче не включват данни за лица и превозни средства, които пресичат на пропускателните пунктове *Pergamos* и *Strovilia*, от северната част на Кипър към ИСЗ[5]. Администрацията на ИСЗ не съхранява подробни статистически данни за тези два пропускателни пункта. При все това по нейни изчисления, въз основа на информацията от източници на кипърските турци, е докладвано, че около 66 000 кипърски гърци са пресекли линията в посока северната част и 416 000 кипърски турци са пресекли в посока ИСЗ. Няма информация дали тези кипърски турци са продължили пътуването си от ИСЗ към контролираната от правителството зона.

Броят на персонала на CYPOL, който работи директно на пропускателните пунктове, е спаднал от 67 души през 2008 г. до 63 души през 2009 г. и до 59 души през 2010 г. Поради откриването на новия пропускателен пункт в Limnitis (на 14.10.2010 г.) този брой беше увеличен на 73 души. Относно всекидневните пресичания на линията не бяха докладвани заслужаващи внимание инциденти.

---

[4] Органите на Република Кипър не съхраняват данни за кипърските гърци, които са се върнали в контролираните от правителството зони, или за кипърските турци, които са се върнали в северната част на Кипър (вж. приложение VII).

[5] РДЛ не съдържа задължение за докладване за този трафик.

1.2. Незаконна миграция през демаркационната линия и убежище

Данните на CYPOL от май до декември 2010 г. показват допълнително намаление на незаконната миграция през демаркационната линия от северната част на Кипър към контролираните от правителството зони. През тези осем месеца 1 196 незаконни мигранти бяха задържани в контролираните от правителството области (с изключение на тези, на които не е позволен да пресекат в пропускателните пунктове по демаркационната линия). През предишния период на докладване, който обхващаше 12 месеца, бяха задържани 2 546 незаконни имигранти[6]. Незаконни имигранти не са влизали директно в контролираните от правителството зони и 13 души са влезли през източната суверенна зона, като с тях общият брой на задържаните незаконни мигранти възлиза на 1 209 души. CYPOL посочва като възможна причина намаляването на перспективите за намиране на работа поради забавянето на икономическия растеж в Кипър. Мнозинството от задържаните незаконни имигранти бяха граждани на Сирия, окупираните палестински територии и Иран (приложение VIII). Незаконните мигранти обикновено биват задържани по време на контролни проверки по демаркационната линия, както и на летищата при опит за напускане на Кипър. Гражданите на трети страни, които търсят международна закрила, обикновено биват идентифицирани в полицейските участъци, когато подават заявления за убежище.

Оценката на CYPOL за входния маршрут на незаконните мигранти в контролираните от правителството зони се базира на същите критерии като през предишните години, предимно чрез документите (визи, печати в паспортите за влизане и излизане от Турция или „визи“ или „разрешения за пребиваване“ от „Севернокипърската турска република”), изявления, направени от имигрантите, но също така и други доказателства, като например липса на документи за самоличност, притежаване на турски кипърски вестници и турски банкноти.

617 (59,6 %) души са подали заявления за убежище в Република Кипър. Процедурите за предоставяне на убежище, установени през предишния период на докладване, дадоха възможност за скъсяване на процеса от шест до три месеца. На нито едно лице, което е влязло в контролираните от правителството зони през периода на докладване, не е даден статут на бежанец[7].

Повечето от незаконните мигранти пристигат в контролираните от правителството зони през Турция и северната част на Кипър. CYPOL също докладва за случаи с незаконни мигранти или незаконно пристигащи в Република Кипър с риболовни или моторни лодки, които обичайно слизат в откритите крайбрежни райони на север от Famagusta.

Фериботът Latakia (Сирия) — Famagusta е пътувал през нередовни интервали, а именно 14 пъти в периода 7 юни—16 септември 2010 г. През този период приблизително 491 души (мнозинството от тях сирийски граждани) са го използвали, за да достигнат северната част на Кипър. Органите на Република Кипър подозират, че голям брой незаконни имигранти са използвали този маршрут. Органите продължават да приканват сирийското правителство да закрие фериботната връзка, тъй като пристанището на Famagusta е било обявено за закрито от правителството на Република Кипър.

---

[6] Не бяха налице данни за осемте месеца от май до декември 2009 г.

[7] На няколко души, които влязоха в контролираните от правителството зони през предишния период на докладване, беше предоставен статут на бежанци по време на сегашния период на докладване

Няма точни данни за лицата, отпратени от пропускателните пунктове.

Не съществува директно сътрудничество по полицейски/имиграционни въпроси между Република Кипър и общността на кипърските турци. При все това представители на двете общности се срещат в рамките на техническия комитет на двете общности по престъпността и наказателноправните въпроси, който действа под егидата на ООН и чийто офис се намира в буферната зона на бившето летище в Nicosia. Техническият комитет по престъпността и наказателноправните въпроси е един от седемте специализирани комитета, формирани като мярка за изграждане на доверие между двете общности с подкрепата на ООН, и е директен резултат от споразумение, постигнато между двамата лидери на Кипър на 21 май 2008 г. Това е механизъм за обмен на информация и съвместни инициативи по въпросите на престъпността и наказателноправните въпроси.

CYPOL описа сътрудничеството с другите съответни държавни служби и администрацията на ИСЗ като много добро.

Източна суверенна зона (ИСЗ)

По принцип незаконната имиграция през ИСЗ е намаляла през периода. Служителите на ИСЗ продължават да описват сътрудничеството между Република Кипър и Служба „Митници и имиграция“ на ИСЗ в тази област като отлично. През периода на докладване на 953 лица беше отказано да пресекат линията, като мнозинството са били турски граждани, живеещи в зоните, които не са контролирани от правителството. Други чужденци са били туристи от Канада, Украйна, САЩ, Австралия, Русия, Иран и Йордания, които са влезли през северната част на Кипър. Тези лица са били насочени към пропускателния пункт „Agios Dometios“ в Nicosia, където да им бъдат обработени документите съгласно изискванията за влизане в Република Кипър[8].

Общо 13 незаконни имигранти са били задържани в рамките на ИСЗ[9], от които 8 са влезли законно в контролираните от правителството зони, но са останали там след изтичане на срока на визите им. Останалите 5 са влезли на острова през севрната част на Кипър и са пресекли линията незаконно.

Извън пропускателните пунктове полицията на ИСЗ извършва извънредни патрулни обиколки въз основа на оценка на риска и на разузнавателна информация, за да се бори с незаконната миграция. Тези патрулни обиколки са допълнени с патрули на митническия и военния персонал на ИСЗ.

Особено трудни за контролиране са няколко „неразрешени пропускателни пункта“ във или в близост до село *Pergamo*s (намиращо се отчасти съответно на територията на суверенната зона и на северната част на Кипър), които все още се използват от местните жители и земеделски стопани. Както бе споменато в предишни доклади за демаркационната линия, тези „неразрешени пропускателни пунктове“ продължават да пораждат загриженост. Този въпрос трябва да бъде спешно разгледан от ИСЗ в

[8] А именно: Турция: 721, Канада: 51, Украйна: 24, САЩ: 23, Австралия: 12, Русия:10, Иран:7, Йордания:7

[9] Китай: 3, Нигерия: 3, Индия: 2, Пакистан:1, Бангладеш: 1, Непал: 1, Иран: 1, Турция: 1

съответствие с изискванията на член 5, параграф 2 от протокол № 3 към Акта за присъединяване от 2003 г[10].

2. ПРЕМИНАВАНЕ НА СТОКИ

2.1. Стойност на търговията

Съгласно член 8 от Регламент (ЕО) № 1480/2004 на Комисията[11] Търговската камара на кипърските турци (наричана по-нататък „ТККТ“), както и органите на Република Кипър, докладваха ежемесечно за вида, обема и стойността на стоките, за които са издадени придружаващи документи. И двата доклада обхващат стоки, които са пресекли контролираните от правителството зони през пропускателните пунктове в *Pergamos* и *Strovilia* , намиращи се под контрола на администрацията на ИСЗ.

Според докладите на Търговската камара на кипърските турци (ТККТ) общата стойност на стоките, за които са издадени придружаващи документи през периода, обхванат от доклада, възлиза на 5 312 798 EUR, докато стойността на действително търгуваните стоки е била 4 503 793 EUR[12].

Според докладите, предоставени от органите на Република Кипър, общата търговска стойност на стоките, които действително са преминали демаркационната линия, е намаляла допълнително с 1,5% от 3 920 930 EUR през предишния период до 3 861 834 EUR[13], което се дължи предимно на почти пълното прекратяване на търговията с картофи. В предишните периоди на докладване от 2007 г. насам картофите са били най-големият компонент на търговията през демаркационната линия (до 30 % от общата търговия). При все това, поради много влажното време през пролетта на 2010 г. и липсата на сертифицирани картофи за семе за втората реколта, малка пратка картофи (на стойност 166 320 EUR) е била изтъргувана през ноември. Съответно търговията с картофи възлиза само на 4 % от общия търговски обем през този период на докладване.

Въпреки че не е в обхвата на РДЛ, търговията от контролираните от правителството зони към северната част на Кипър се е увеличила до 728 578 EUR през периода на докладване (от 408 414 EUR) през същия период на 2009 г. според данните на Търговската и индустриална камара на Кипър. Търговията от контролираните от правителството зони към северната част на Кипър следователно представлява 19% от търговията в противоположна посока (10% в предишния период).

Кипърската турска общност продължава да прилага режим на търговия, която по принцип е „огледален образ“ на ограниченията от РДЛ. Този режим обаче невинаги се прилага последователно, което прави трудно установяването на трайни търговски отношения. Кипърската турска общност открито заявява като основна причина за това защитата на местната икономика.

---

10 ОВ L 236, 23.9.2003 г., стр. 940.

11 Регламент (ЕО) № 1480/2004 на Комисията от 10 август 2004 г., ОВ L 272, 20.8.2004 г., стр. 3.

12 Вж. приложения I, II и III към настоящия доклад.

13 0,06% от общия внос на Република Кипър (6 461 милиона през 2010 г., източник: Статистическата служба на Кипър)

2.2. Видове стоки

От май 2010 г. до декември 2010 г. каменните изделия като мрамор, тухли и камък бяха най-търгуваните стоки, следвани от прясна риба и строителни материали[14].

96% от търговския обем през линията беше от търговия в рамките на острова. Останалите 4 % са продажби за Обединеното кралство под формата на метален скрап (мед, алуминий, стомана) на стойност 17 693 EUR и за Индия под формата на стоманен скрап с търговска стойност 123 788 EUR. За тези трансакции е било необходимо участието на дружество, регистрирано в контролираните от правителството зони за трансакции в рамките на ЕС, и експортни формалности в трети държави.

2.3. Нередности

През периода на докладване от органите на Република Кипър беше съобщено за девет случая на нередности, които възлизаха на 15 900 EUR обща търговска стойност. Относно въпросните стоки имаше забрана за преминаване на демаркационната линия поради различни административни причини (количеството или характера на стоките не съответстваше на документите или липса на документи).

При два случая бяха открити значителни количества пестициди в зеленчуци, предназначени за търговия отвъд линията. Европейската комисия незабавно уведоми Търговската камара на кипърските турци за тези инциденти. Според последната ще бъдат предприети мерки, за да се предотвратят подобни инциденти в бъдеще.

2.4. Продължаващи препятствия и трудности при движението на стоки

Продължават да съществуват препятствия пред търговията през демаркационната линия. Както беше съобщено в предишния доклад, въпросът с камионите на кипърските турци, които преминават в контролираните от правителството зони, още не е решен задоволително. Според Комисията либерализацията на циркулацията на търговските превозни средства на кипърските турци би допринесла за икономическото развитие на кипърската турска общност. При все това, органите на Република Кипър изразиха *inter alia* своята загриженост относно аспекта на пътната безопасност, но също така изразиха своето желание за сътрудничество с Комисията в търсене на трайно решение.

По отношение на другите видове търговия също не може да бъде докладван напредък. Както и през предходните години, кипърските турски търговци продължиха да съобщават за трудности при снабдяването на магазини и при рекламирането на свои продукти и услуги в пресата в контролираните от правителството зони. Тези трудности отразяват широко разпространената неохота сред кипърските гърци да купуват продукти с търговски марки на кипърските турци, която продължава да представлява психологическа бариера в търговията. При все това търговията между двете общности, различна от търговията през демаркационната линия, е няколко пъти по-висока, но за периода на докладване няма налице достоверни данни. Контрабандата на стоки през демаркационната линия е допълнително намаляла, но остава широко разпространена, което отразява географския характер на линията, който способства за нелегална дейност по цялата ѝ дължина. Контролните операции се провеждат в области близо до линията с цел да бъдат разрешени специфични, главно сезонни по характер проблеми

[14] Вж. приложения IV и V към настоящия доклад

като транспорта на дивеч/птици за дивеч или материали за фойерверки (също през ИСЗ) към контролираните от правителството зони. Други конфискувани стоки включват цигари, алкохол, търговски количества прясна риба и охлюви, както и фалшифицирани текстилни изделия. При все това според органите на Република Кипър обемът на контрабандния внос е намалял поради снижените ценови разлики. Патрулните обиколки на CYPOL и на ИСЗ по линията имат двояка функция: борба с контрабандата и контрол на незаконната имиграция. Броят на наказателните дела, заведени в окръжните съдилища за контрабандна дейност е бил 12 през 2008 г., 11 през 2009 г. и 9 през 2010 г. (през текущия период на докладване). Беше отбелязано, че контрабандата на цигари се е увеличила през декември 2010 г.. когато цените на цигарите в контролираните от правителството райони са се увеличили с 50 евроцента.

Повечето стоки са били открити на разрешените пропускателни пунктове: Pyla, ИСЗ, буферната зона близо до Zodia и Potamia.

Що се отнася до традиционното снабдяване на населението от кипърски турци на село Pyla, разположено в буферната зона (член 4, параграф 10 от РДЛ), количествата строителни материали, риба, цигари и т.н. се наблюдават и записват от администрацията на ИСЗ.

2.5. Улесняване на търговията

Комисията продължава да търси начини за увеличаване на търговията през демаркационната линия. С решение на Комисията може да се планира премахване на забраната чрез РДЛ, така че да се разреши търговията с допълнителни нови селскостопански продукти, преди всичко с млечни продукти (мляко и сирене, кисело мляко, суроватка), след като се изпълнят необходимите условия, установени в препоръките от мисиите за оценка, извършени от независими експерти. Други продукти, към които Търговската камара на кипърските турци е проявила интерес, са нарове, риба от рибовъдни стопанства и охлюви.

През периода на докладване Комисията започна също процедурата за промяна на правилата за прилагане[15] на РДЛ с цел премахване на задължението картофите да бъдат отглеждани директно от сертифицирани картофи за семе. Това ще позволи търговията с картофи, произведени от семена във фермите, отгледани като първа реколта от сертифицираните картофи за семе под контрола на независими фитосанитарни експерти, назначени от Комисията, за да се предостави необходимата гаранция по отношение на произхода и здравния статут.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Както вече беше посочено в предишните доклади, контролът на демаркационната линия на разрешените пропускателни пунктове е задоволителен. През периода на докладване броят на задържаните незаконни имигранти изглежда потвърждава една низходяща тенденция, но незаконните преминавания на граждани на трети държави все още пораждат загриженост. Оценката на Комисията е, че допълнителното укрепване на надзора на демаркационната линия между пропускателните пунктове, провеждан от Република Кипър и от администрацията на суверенната зона, ще е от значение за

[15] Член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1480/2004 на Комисията от 10 август 2004 г.

справяне с проблема на незаконната миграция. Република Кипър остава с повишено внимание за избягване на мерки, които биха довели до това линията да изглежда като външна граница.

Неразрешените пропускателни пунктове в районите на ИСЗ продължават да предизвикват загриженост. Както вече беше подчертано в предишни доклади, този въпрос трябва да бъде спешно разгледан в ИСЗ.

По време на текущия период на докладване стойността на търговията през демаркационната линия е леко намаляла за втори път последователно от влизането в сила на РДЛ през 2004 г. (с 1,5 % до 3 861 834 EUR в сравнение с 3 920 930 EUR през предишния еквивалентен период), тъй като глобалната икономическа криза все още влияе на икономиката на Кипър. Друга причина за това намаление беше спадът в търговията с картофи. С изключение на търговията с картофи търговията през демаркационната линия беше стабилна. Най-търгуваните стоки бяха каменни изделия, прясна риба и строителни материали. Общият обем на търговията през демаркационната линия все още остава ограничен, отчасти поради ограничения обхват на самия регламент.

През периода на докладване останаха определени пречки пред търговията. Търговските превозни средства на кипърските турци, в частност товарните превозни средства над 7,5 тона и автобусите, могат свободно да пътуват из целия остров само ако шофьорските книжки и удостоверенията за техническа изправност са придобити в контролираните от правителството зони. Все още не може да се докладва за допълнителен напредък относно други нетарифни търговски ограничения.

На последно място изглежда, че контрабандният внос на стоки през линията е намалял, но все още остава широко разпространен.

Общият извод е, че РДЛ продължава да предоставя работеща основа за позволяване на преминаването на хора и стоки към и от контролираните от правителството зони на Република Кипър. Комисията ще продължи да наблюдава прилагането на регламента.